

* 1893 - + 1958

El 28 de novembre de 1958 moria a Buenos Aires, on residia feia alguns anys, després d'haver-ne viscut altres del seu exili a Xile i a França, l'escriptor català César August Jordana. Havia nascut a Barcelona l'any 1893 i fou la seva vocació literària, així com el seu amor a la llengua, allò que el dugué, de la carrera d'enginyer industrial i d'una empresa familiar al conreu de la narrativa. Tenia trenta anys quan publicà, pel propi compte, l'any 1923, un primer llibre, "Quatre venjances", que havia de desconcertar molts lectors i crítics amb la seva barreja d'irreverència, fantasia, humorisme i precisió en l'ús del llenguatge i en la construcció de l'estil. Era el començament d'una carrera que havia de dur-lo a la novel·la policíaca ("El collar de la Núria"), a la d'intriga i humor ("L'incest"), a la de costums ("L'anell i la fàbrica"), a l'erotisme poètic i ensems cerebral d'"Una mena d'amor" per a culminar en la tendresa subjacent de la narració "Txossep" (1938) i del seu darrer llibre "El Rusio i el Pelao" (Santiago de Xile, 1950). Dos llibres de contes, "Tot de contes" (Sabadell, 1929) i "Tres a la reraguarda" (Buenos Aires, 1940) i les narracions pseudomitològiques de "La veritat sobre Sigfrid" (1927) completen la producció original de l'original narrador que fou C. A. Jordana.

Com el seu col·lega il·lustre Pompeu Fabra, l'enginyer Jordana sentia junt amb una intensa devoció per les matemàtiques una veritable passió per la llengua, a la qual dedicà diversos opuscles de caràcter didàctic. Fou, així, membre del Tribunal Permanent de Català i Cap de l'Oficina de Correcció d'Estil de la Generalitat. Col·laborà també, com a crític o com a articulista, als diaris ~~xxxxxxx~~ i revistes catalans.

Lliurat totalment a la seva tasca literària, s'encarregà de nombroses traduccions de l'anglès, en les quals la seva afinitat d'humorista i les seves aptituds de narrador trobaven un esmerç efectiu. Bona part del teatre de Shakespeare, obres de Thomas Hardy, de Virginia Woolf, de Walter Scott i de Stevenson aconseguiren, gràcies al seu esforç, d'ésser incorporades al català en versions que les fan comparables a les de Josep Carner. A l'exili havia de continuar en una altra llengua, i fins a la seva mort, aquesta feina de traductor, ala qual el destinava, altrament, el seu gran coneixement de les literatures estrangeres modernes. La diversitat dels seus dons i dels temes que componen la seva obra narrativa

haurà perjudicat, sens dubte, la qualificació i l'enquadrament de C. A. Jordana en les nostres lletres modernes. En un ~~divers~~ pròleg del penúltim llibre català que publicava, ell mateix definia així la seva versatilitat de narrador: "La veritat és que em plau de variar els punts de vista i m'atreuen camins diversos en els treballs i els esplais literaris. Em tempta la via del conte tradicional, amb un argument tancat: però també la de les composicions en què l'argument es clou només interiorment, i queden de fora com simples apunts, trossos flotants de vida si la tasca reïx.(...) No m'estic del joc de l'humor per l'humor; però gairebé m'atira el gust del deport agredolç, que jo voldria profund, de colpir amb l'humor a través del grotesc."

Com un símbol d'aquesta carrera literària de C. A. Jordana, novel·lista de vocació que no ens ha deixat cap gran novel·la, ans un conjunt molt estimable de narracions i fragments, cal apuntar que la que era, possiblement, la seva obra més important, "Flames de juliol", restà inèdita i que el seu original ha quedat perdut a Barcelona, privant-nos així d'un testimoni punyent i original dels dies dramàtics de 1936.

Rafael TÀSIS.